

ผลการประชุมคณะกรรมการความมั่นคงอาหารของโลก ครั้งที่ 45

(Committee on World Food Security: CFS) ระหว่างวันที่ 15-19 ตุลาคม 2561

ณ สำนักงานใหญ่องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ กรุงโรม สาธารณรัฐอิตาลี

1. ผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วยสมาชิกจาก 128 ประเทศ โดยมีประเทศที่มีใช้สมาชิกผู้แทนจากองค์การสหประชาชาติ องค์การประชาสังคม องค์การวิจัยด้านการเกษตรระหว่างประเทศ สถาบันทางการเงินระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ องค์การภาคเอกชน มูลนิธิ และผู้สังเกตการณ์ รวมทั้งสิ้นมากกว่า 1,600 คน เข้าร่วมการประชุม ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายเกษม บุญราช) เข้าร่วมในพิธีเปิดการประชุมและงานวันอาหารโลกด้วย

2. ผลการประชุม สรุปได้ ดังนี้

2.1 การจัดงานวันอาหารโลกปี 2561 เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2561 ณ สำนักงานใหญ่ FAO ที่ประชุมจัดให้มีการอภิปรายระดับสูงเกี่ยวกับโครงการขจัดปัญหาความอดอยากหิวโหย (Zero Hunger Challenge) โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการดำเนินนโยบายและแผนงานโครงการในการลดความอดอยากหิวโหยและภาวะทุพโภชนาการในเด็ก เช่น กองทุนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน โครงการอาหารกลางวัน และโครงการนมโรงเรียน เป็นต้น ทั้งนี้ เห็นว่า การปรับปรุงภาวะโภชนาการจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม สำหรับการดำเนินงานในส่วนของการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีการจัดทำกรอบยุทธศาสตร์เพื่อความมั่นคงด้านอาหารทุกมิติ รวมถึงการผลิตอาหารอย่างมีคุณภาพและปลอดภัย ลดของเสียและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการจัดการทรัพยากรดินและน้ำอย่างยั่งยืน เป็นต้น

2.2 รายงาน เรื่อง “สถานะความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการของโลก ฉบับปี พ.ศ. 2561” (The State of Food Security and Nutrition in the World 2018 Report: SOFI) ที่ประชุมรับทราบจากรายงาน SOFI ว่า การดำเนินงานด้านการลดความอดอยากหิวโหยและภาวะทุพโภชนาการของโลกอยู่ในสถานะลัมเหลว เนื่องจากจำนวนคนขาดสารอาหารของโลกเพิ่มสูงขึ้น โดยในปี 2560 คาดว่าจะมีจำนวนคนขาดสารอาหารถึง 821 ล้านคน หรือประมาณ 1 ใน 9 ของประชากรโลก โดยมีสาเหตุมาจากความแปรปรวน/ความรุนแรงของสภาพภูมิอากาศ และข้อพิพาท/ความรุนแรงในหลายประเทศทั่วโลก ทั้งนี้ ที่ประชุมได้เรียกร้องให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนเข้ามาดำเนินการแก้ไขปัญหาาร่วมกันเพื่อลดจำนวนผู้ขาดสารอาหารของโลก

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการเกษตรและสหกรณ์ ได้กล่าวถ้อยแถลงว่าไทยในฐานะเป็นผู้ผลิตสินค้าเกษตรและอาหารได้ให้ความสำคัญต่ออาหารที่มีโภชนาการ โดยเฉพาะในเด็ก ผู้สูงอายุ กลุ่มคนเปราะบางและชายขอบ รวมถึงการจัดการปัญหาคนขาดสารอาหารและโรคอ้วน โดยการให้ความรู้ด้านโภชนาการเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 2 นอกจากนี้ ไทยยังได้มีความพยายามเพื่อบรรลุเป้าหมายของ Zero Hunger โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฐานะทูตพิเศษของสหประชาชาติ ด้านการขจัดความหิวโหย และทูตพิเศษของโครงการอาหารโลก (World Food Programme) ทรงเป็นผู้นำและต้นแบบในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนอาหารและปรับปรุงโภชนาการของเด็กนักเรียนในถิ่นทุรกันดารมาตั้งแต่ปี 2523 รวมถึงไทยได้น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระ

พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมาใช้ในด้านการจัดการทรัพยากรดินและน้ำอย่างยั่งยืน ซึ่งสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูรได้ทรงดำเนินรอยตามในการส่งเสริมความมั่นคงในวิถีชีวิตของเกษตรกรและลดความยากจน

2.3 รายงาน เรื่อง “สถานะด้านอาหารและการเกษตร ฉบับปี พ.ศ. 2561” (The State of Food and Agriculture 2018) ที่ประชุมรับทราบรายงานดังกล่าวที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการอพยพย้ายถิ่น การเกษตรกรรม และการพัฒนาชนบท โดยมุ่งเน้นศึกษาเกี่ยวกับการอพยพย้ายถิ่นฐานในชนบทหลายรูปแบบ รวมถึงแรงผลักดันและผลกระทบของการอพยพในชนบท และการให้ความสำคัญด้านนโยบายของประเทศกำลังพัฒนาและประเทศที่พัฒนาแล้วเกี่ยวกับการอพยพย้ายถิ่นของชนบท โดยขึ้นอยู่กับบริบทของประเทศที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2.4 ประเด็นสำคัญและที่เกิดขึ้นใหม่ด้านความมั่นคงอาหารและโภชนาการ ที่ประชุมหารือเกี่ยวกับประเด็นที่จะให้คณะกรรมการทำงานของ CFS ศึกษาเพิ่มเติมเพื่อสอดคล้องกับการจัดทำ Multi-Year Programme of Work 2020-2023 เช่น ข้อพิพาท การอพยพ การจ้างงาน เยาวชน ความเท่าเทียมกันทางเพศ การเปลี่ยนสภาพกลายเป็นเมือง ครอบครัวยุคใหม่และเกษตรกรรายย่อย รวมถึงเสนอให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมบทบาทของผู้หญิงและความเท่าเทียมทางเพศของ CFS ทั้งนี้ ที่ประชุมเรียกร้องให้คณะกรรมการทำงานของ CFS ทำการศึกษาเรื่อง การทบทวนวรรณกรรมระดับโลกด้านความมั่นคงอาหารและโภชนาการเพื่อมุ่งสู่ปี ค.ศ. 2030 (Food Security and Nutrition: Building a Global Narrative towards 2030)

2.5 ร่างเอกสาร “ขอบเขตงาน เรื่อง การเตรียมการจัดทำแนวปฏิบัติโดยสมัครใจว่าด้วยระบบอาหารและโภชนาการ” (Terms of Reference for the preparation of the CFS Voluntary Guidelines on Food Systems and Nutrition) ที่ประชุมได้รับรองร่างเอกสาร TOR เพื่อเตรียมการจัดทำแนวปฏิบัติโดยสมัครใจว่าด้วยระบบอาหารและโภชนาการ เพื่อใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการเสนอแนวทางการดำเนินงานเชิงนโยบาย การลงทุน และการจัดการทางสถาบันที่เหมาะสมแก่ภาครัฐ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ เพื่อแก้ไขปัญหาภาวะทุพโภชนาการในทุกรูปแบบ ทั้งนี้ แนวปฏิบัติดังกล่าวเป็นแนวทางโดยสมัครใจและไม่มีข้อผูกพัน และจะมีการตีความและประยุกต์ใช้กับกฎระเบียบที่มีอยู่ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศและภายในประเทศ นอกจากนี้ ที่ประชุมยังเห็นความสำคัญของกระบวนการจัดทำแนวปฏิบัติโดยสมัครใจ แบบมีส่วนร่วม และเปิดเผยต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคน รวมถึงเชิญชวนสมาชิก CFS และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ ให้การสนับสนุนงบประมาณสำหรับกระบวนการจัดทำแนวปฏิบัติโดยสมัครใจ ทั้งนี้ กระบวนการจัดทำแนวปฏิบัติโดยสมัครใจ จะเริ่มในปี 2562 และจัดทำแล้วเสร็จในปี 2563

2.6 รายงาน เรื่อง "ความเป็นหุ้นส่วนระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนเพื่อสนับสนุนเงินทุนและพัฒนาความมั่นคงอาหารและโภชนาการ" (Report on Multistakeholder Partnerships to Finance and Improve Food Security and Nutrition in the Framework of the 2030 Agenda) เป็นการใช้ “ความเป็นหุ้นส่วนระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน” (Multistakeholder Partnerships: MSPs) เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินกลยุทธ์ แผนงาน และโครงการของภาคส่วนต่างๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้และศักยภาพในการเสริมสร้างความมั่นคงอาหารและโภชนาการร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่หลากหลายสาขา เช่น สถาบันวิจัยของทั้งภาครัฐและเอกชน องค์กรของเกษตรกร ผู้ผลิตอาหาร และผู้บริโภค โดย MSPs จะมีบทบาทสำคัญในการระดมทุนและขับเคลื่อนทรัพยากร สร้างความกลมกลืน ลดความขัดแย้งในการดำเนินการ ทำให้มีการระดมทุนและประสานงานด้านเงินทุนจากภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อความมั่นคงอาหารและโภชนาการที่ดีขึ้น

เลขาธิการ สศก. ได้อภิปรายเสนอความเห็นในรายงานดังกล่าว โดยได้เน้นย้ำความสำคัญของการดำเนินความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการส่งเสริมความมั่นคงอาหารและโภชนาการ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการดำเนินนโยบายประชารัฐภาคเกษตร เพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชน และเกษตรกร (Public-Private Partnership) ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต โดยใช้ความก้าวหน้าของภาคเอกชนในการบริหารจัดการ พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี รวมถึงการตลาดในภาคการเกษตรอย่างยั่งยืน

กองเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ตุลาคม 2561